

27.06.2022 № 01/219-22

ЯК ПРИХОВУВАТИ ГРОШІ ТА ПОСТАЧАННЯ ТЕХНІКИ ДЛЯ ВІЙНИ

Підсумки санкційного моніторингу та отримані уроки у липні 2022 р.

Економічні санкції проти росії є унікальними за своїм масштабом і виглядом. Їх ефективність проти країни-вигнанця, яка намагалась підірвати світову безпеку, важко виміряти за короткий період. російська федерація розкрила макроекономічні дані для приховування реальних наслідків санкцій. Вона заробляє на пропаганді та дипломатичному "тумані війни", поширюючи меседж про те, що "санкції не працюють" через спікерів, навіть таких, як прем'єр-міністр Угорщини.

Реальність протилежна. Жорсткі санкції, накладені на росію, завдали серйозної шкоди здатності продовжувати жорстоку конвенційну війну проти України та гібридні операції (що включають кібератаки, пропаганду та дипломатичну війну) проти країн G7, НАТО та ЄС. Провідні країни мають продовжувати економічний тиск на агресора задля захисту міжнародного права як такого, – стверджує експерт РЕБ Ілона Хмелева в [аналітичній записці щодо правової природи санкцій](#).

Значна частина цієї шкоди була завдана не тільки урядами, але й глобальними компаніями. Згідно з дослідженням Єльського університету "[Відхід бізнесу та санкції руйнують російську економіку](#)", 1000 компаній згорнули свою діяльність в росії. Загалом ці підприємства склали 40% ВВП країни та створювали 5 мільйонів робочих місць. Разом з повним припиненням інвестицій і відсутністю можливості позичати гроші, це змушує російський уряд використовувати прибутки від видобутку викопного палива і фондів добробуту для фінансування соціальних програм, скорочуючи можливості фінансування подальшої модернізації і закордонних підривних операцій.

Однак російська пропагандистська машина та широка мережа "експертів", посилені енергетичним шантажем в Європі, працюють над тим, щоб підірвати вплив санкцій, підштовхуючи уряди до зняття санкційного тиску. Таке інформаційне середовище також спонукає бізнес сповільнювати вихід з росії, шукаючи можливості зберегти прибутки, залишаючись в країні або будуючи ділові відносини з компаніями, які використовують лазівки в санкціях для обходу обмежень.

Таке ставлення є помилкою для довгострокової стабільності, стверджує Роман Вибрановський, Секретар РЕБ, в [колонці для української преси](#), оскільки російські спецслужби посилили контроль над усіма аспектами бізнесу, перетворивши його діяльність на реальну або потенційну зброю проти стабільності Європи та НАТО.

Тому необхідний широкий громадський тиск на бізнес, який зволікає з використанням важелів впливу для захисту світової стабільності. Від початку війни цей тиск є критично важливим пріоритетом для Ради економічної безпеки України. З точки зору Ради, підтримка росії – це не "тенденція" чи "кейс", а хибне рішення, і такі рішення повинні мати власні імена.

Окремі бренди, які привернули увагу РЕБ цього літа, є не лише окремими випадками співпраці з росією, але й пропонують потенційні лазівки, якими скористаються й інші компанії, якщо робота триватиме і надалі.

[Продаж російської зброї: Концерн "Калашников"](#). "Калашников" є одним з ключових виробників стрілецької зброї і використовує фейкові бренди "EDG Gun" та "Alfa precision" для продажу зброї до 44 країн світу. Наше дослідження показує, що ця операція є випробувальним полігоном для російської оборонної промисловості, яка втрачає ринки збуту по всьому світу.

[Збереження передових технологій для російської зброї: GALIKA AG](#). Швейцарській компанії Galika AG вдалося вивести значну суму коштів за рішенням російського суду, повністю підконтрольного уряду. Ця компанія, яка має тісні контакти з ключовим виробником зброї РОСТЕХ, продовжує співпрацювати з російськими фірмами після початку війни в 2014 році, постачаючи їм західні технології, необхідні для сучасних ракет, танків і літаків.

[Високотехнологічна підтримка російської промисловості: DANIELI](#). Італійська компанія Danieli, яка виробляє багато обладнання для металургійної промисловості, робить свій внесок у російську військову агресію в Україні. Danieli продовжує виготовляти інструменти для своїх російських клієнтів, у тому числі для компанії, яка виробляє компоненти для ядерних реакторів і танків.

Підтримка безпеки російських ІТ-компаній: THALES та CISCO. Група компаній Thales продовжує співпрацювати з численними російськими підприємствами, у тому числі державними, підсанкційними та розташованими в окупованому росією Криму. На початку березня 2022 року компанія CISCO офіційно оголосила про припинення всіх бізнес-операцій на території росії та білорусі, включаючи продаж та надання послуг. Однак цього не сталося. Майже 20% всієї російської мережевої інфраструктури працює з використанням рішень CISCO, включаючи російську платіжну систему "МИР" (запроваджену після припинення діяльності Visa та Mastercard в росії) та дата-центри, що належать "Сбербанку росії".

А також історія успіху: Tetra Pak та IBM. Шведська компанія "Тетра Пак" виробляла сім з десяти упаковок молока і соків в росії. Шведська національна торгова рада відмовила Tetra Pak, який посилався на необхідність надання "гуманітарної допомоги", у постачанні комплектуючих для заводу в Лобні московської області. Tetra Pak припинив всі бізнес-операції в росії. Наразі компанія завершує процес згортання російського бізнесу та передачі його місцевому менеджменту.

IBM був серед довгого списку компаній, які призупинили свою діяльність в росії після вторгнення. З іншого боку, корпорація не припинила виплату заробітної плати своїм співробітникам. Керівництво IBM вважало, що люди не заслуговують на те, щоб страждати через санкції проти російського уряду. Проте, IBM повідомила своїх співробітників про рішення припинити роботу в країні та розпочала звільнення персоналу. Таке рішення було зумовлене, не в останню чергу, тиском громадськості.

ESG як воно є: Halliburton. Але є компанії, для яких соціальна відповідальність є принципом, а не пустим звуком. Нафтосервісному гіганту Halliburton не потрібен був громадський чи громадянський тиск, щоб прийняти рішення про вихід з російського ринку. У березні цього року Halliburton оголосила про повне згортання свого бізнесу в Росії. Експерти та представники ринку неодноразово підтверджували цю інформацію.

Рада економічної безпеки України продовжить аналіз впливу санкцій на агресивну поведінку Росії.

- Слідкуйте за РЕБ: [наш сайт](#)/[Facebook](#)/[Twitter](#)/[LinkedIn](#)
- Підпишіться на нашу розсилку secretary@reb.org.ua
- Якщо знадобиться додаткова інформація, звертайтеся до Секретаря РЕБ Романа Вибрановського vybranovskyi@reb.org.ua чи до експерта РЕБ Ілони Хмельової khmeleva@reb.org.ua